books2ebooks.eu

SVERIGE, HANTSCH

Kongl: Mayst:tz allgemene ordning och skråå, för handtwärckarne, i Swerige och Finlandh

1669

books2ebooks.eu

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!
Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

■ Få samma utseende och känsla som med originalet!
■ Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
■ *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
■ *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
*Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.
■ Villkor för användning: https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.
Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: https://search.books2ebooks.eu
Mer information finns tillgängliga via https://books2ebooks.eu boken.

Sv. saml.
före 1700
jur.
0

F1700
J469

TIMMERMÄNS SKRÅ. 1604.

KUNGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

1565

Kongl: Mayst:ts
Allgemene
ORDNING
Och
Skrää/
För Handtwärckarne/ i Swerige och Finlandh.

STOCKHOLM/

Tryckt hooß Sahl. Georg Hantschs Efterlefwerska.
Åhr 1669.

1566

ARTICKLAR.

Som i denne Ordning och Skrå innehålles.

I. Om Handtwärckarnes och Bröderskapetz Rättigheeter/Gillen och Sammankompster.

II. Om Äldermänn och Bijsittiarne/sampt theras wahl/plickt/förmon och wyrdning.

III. Om Ämbetzlådan / theß nycklar / böcker och räkenskaper.

IV. Huru een må koma i ämbetet; och först om läropoikar.

V. Om lärodrengiar / Gesäller och Mesterswenner.

VI. Huru een må blifwa Mestare.

VII. Ordning Mestare emillan.

VIII. Ordning emillan Mestarne och Gesällerne.

IX. Ordning för Mestare och theras läropoikar.

X. Ordning för heela ämbetet.

1567

Wij CARL,

medh Guds Nådhe/ Sweriges / Göthes och Wendes Konung och Arfförste / Stoorförste til Finland / Hertigh vthi Skåne/ Estland/ Liffland / Carelen/ Brehmen/ Vehrden/ Stettin-Pommern/ Cassuben och Wenden/ Förste til Rügen / Herre öfwer Ingermanland och Wißmar ; Så ock PfaltzGrefwe widh Rhein i Beyern/ til Gülich/ Clewe och Bergen Hertigh/ etc. Giöre witterligit / at såsom Wåre Förfäder Sweriges Rijkes Konungar hafwe på alt giörligit sätt / och som tijderne hafwa medhgifwit/ sökt at indraga allehanda Handtwärkerier i Rijket/ och them medh åthskillige Privilegier ach fördelacktige wilkor omfattadt/ Men lijkwål icke kunnat komma them til den fullkomblighеet och myckenheet som thet almänne bästa hafwer fodrat / mäst aff den orsak at the icke hafwa warit medh een rätt Ordning förseede heller tilbörligen handhafde. Hwarföre hafwe Wij för een högh nödtorfft ehrachtat/ at låta öfwersee alle handtwerckz-Skråer och dem til Wårt Rijke sampt desse tijder bequemmade vthi een algemeen Ordning sammanfatta och påbiuda/ på sätt och wijs som här effter föllier.

1568

Förste Artickel.

Om Handtwärckarnes och Bröderskapetz Rättigheeter/Gillen och Sammankompster.

I.

Alle Handtwärck och Bröderskap måge hafwa sine Gillen och sammankompster / på thet alt deste skickeligare och medh godh Ordning til thet gemene bästa och ämbetens befordrande må tilgå.

2.

Intet Gille eller ämbetes sammankompst kan hållas medh mindre ther äre tree Mästare / och så länge the icke äre så starcke / hålle tå sigh til näste Stadh i Landet/hwarest samma handtwärck och Gille medh Skrå är inrättad ; Men ther i samma Landzort intet slijkt Bröderskap eller societet wore/ tå hålle sigh til Stockholms Skråå och Gille/ in til deß the blifwa så starcke som ofwenbem^t : är. Och såsom ingen Skråå kan hållas/ther icke tree Mästare äre/altså skal ey heller någon Skrå / wara sluten til något wist tahl aff Mästare/uthan må theraff inkomma och tiltagas så många som redeligen och wälthet lärt hafwa.

Eff-

1569

3.

Effter som intet Gille eller Bröderskap vthan ett wist rum och ställe / hwareſt som Gillesbröderne hafwa sin sammankompst / kan wara; Altså finnes gott at the ämbeten som äre så starcke / och effter gam̃al wahna / äga sine egne Gilleshuus / måge ther komma tilsammans; Men the öfrige hafwe sin sammankompst / antingen i Stadsens / eller något annat Huus / som Borgmästare och Rådh anten hafwer them tilförordnat / eller här effter förordnandes warder. Och på thet then ene then andre icke må wara til förhinders / stånde hoos Magistraten at förordna them hwar sine wisse Dagar och tijder på hwilke the måge komma tilsammans.

4.

Ingen sammankompst må skee i något handtwärck och Gille / vthan Borgmästare och Rådz loff och minne / och wari altijdh een aff theras medel ther hoos; doch så at the icke förbindas mehra än fyra gånger om åhret sammankomma / medh mindre särdeles wichtige saker så fordrade / tå the kunne affläggia sine Quartals penningar / hwilka skole til summan förmedlas och påläggias effter heela ämbetetz bewillning och Borgmestare och Rådz gottfinnande / för alt acktandes / at inthet handtwärck blifwer ther medh öfwer sin förmågo beswärat. Hwar

1570

någon fins tresk och mothwillig / bewilliade quartal at vthgifwa / then skal öka samma sit quartal medh een fierdedeel högre i summan / för hwar månadh han treskas / och medh deß betalande vthe blifwer.

5.

Intet ämbete må något samquäm hålla / vthan Ældermans och bijsittiarens weetskap och närwaro.

6.

Skråen äga Äldermänn och bijsittiare låta een gång om åhret för ämbetet vpläsa.

7.

Wijdh ämbeternes sammankompster måste een Eedsworen Notarius och Stadzbetienter wara tilstädes / som förer pennan och antecknar hwadh som förelöper / hållandes öfwer alt ett richtigt protocoll / och thet sedan i ämbets lådan inlägger och förwarar: och emoot sådant sitt arbete / jempte then löhn han niuter aff Staden / hafwe aff hwart ämbete een skiälig wederkennelse / effter Borgamestare och Rådz och heela ämbetetz gottfinnande / doch medh then lindring at ämbeterne ther igenom icke beswäras.

8.

Ingen må vthrijkes inlåta sigh vthi Skrå och Gille /

Gille/at ther afläggia sine quartalspenningar/ eller in=och=vthskrifwa sine lährodrengiar/widh alfwarliget straff tilgiörandes. 1571

Andre Artickel.

Om Äldermänn och Bijsittiare sampt deß wahl/plicht/förmon och wyrdningh.

I.

På thet at vthi ämbetet alt må skickeligen tilgå/ thy skal thervthinnan wara een Äldermann/ medh twå eller fyra bijsittiare/ effter thy som the ämbne å mannom hafwa. Men när älderman och Bijsittiarne vthwällies/ äger ämbetet twenne i wahlet sättia och föreslå/ aff hwilke Borgmestare och Rådh een tager/ then ther sedan/ effter gammal plägsedh/ sin Eedh på Rådstugum affleggia skal; hwilken och Borgmästare och Rådh sedan må bruka vthi the ärender och twister som sigh yppa och ämbetet egentligen och särskilt angå.

2

Dhen som nekar och will ey Bijsittiare=eller älldermans ämbete emottaga/vthan laga och skiälig orsack/ böthe förste gången til lådan tree Dal. Smt: och een Dal. Smt: til the fattige; biudes tå äther andr

1572 andre gången och ändå nekar / böte dubbelt; biudes sist tredie resan / komme til samma ämbetet aldrig mehr.

3.

Äldermänn och Bijsittiare äga sökia ämbetetz gagn och nytta/intet williandes och wettandes giöra något medhåld medh Bönhåsar / mindre see igenom Finger medh någon som intet kan rätt göra sitt Mästerstycke/emoot bättre weetande och wahrning; För all ting icke giöra och förrätta något det heele ämbetet angår effter egit godh tyckio/vthan Borgmestare och Rådz sampt ämbetetz weetskap; Men små och särskilde trättor må Äldermannen och bijsittiarne medh Rådz-bijsittiarens minne och i hans närwaru sluta och afgöra.

4.

Äldermannen och Bijsittiarne äga niuta någon förmohn/ anten wijdh drängiars eller Gesällers vptingande / heller vthi annat / som samptelige ämbetet medh Borgmestare och Rådz minne pröfwa theras beswär och omack wara lijkmätigt.

5.

Then som een gång är lagligen och ordenteligen som ofwanbem^{t} : är / kommen til Äldermanne- och Bijsittiare-ämbetet / then samma blifwe therwijdh

så

så länge han lefwer / så frampt han för wisse skiäl och orsacker skul icke sielff begierer och får affskiedh och förloff / eller bliswer wanföhr / eller och för sitt förseende och miszhandel skull bliswer aff Borgmestare och Rådh / och andre som wederbör / affsatt.

6.

Hwilken som sijdwördar Ældermann eller Bijsittiaren / eller medh skiälsord och andre ohöfligheeter / miszfyrmar / böthe för Ældermannen förste gången tre Dal. Smt: til lådan / och een Dal. Smt: til the fattige / och för Bijsittiaren halffparten så myeket kommer han offtare igen / tå öfwerläggie ämbetet hans brott medh Borgmestare och Rådh och låten plickta som brotten är til / och then brotzlige förödmiuke sigh / och sin brott affbedie; I liska måtto måste och intet Ældermannen vthan gifwen orsaack medh skälsordh eller ellies fahra illa vth emoot sin medhbroder. Om någon Gillebroder bär Händer medh wredzmode på någon aff the förberde:; böthe för ældermannen sex Dal. Smt: och Bijsittiaren tree Dal. Smt: och tridingen så myckit til the fattige / dock målsägandens rätt / effter lagh / förbehållen.

7.

Warder någon aff Ældermannen och Bijsit-

tlarne för sin brott rättmäteligen saakfält/ och sedan treskas/ey williandes bötherna vthläggia/ then samma öke sin boot til een fierdedeel högre/ widh hwart qwartals sammankompst / som han ey godwilligen medh bötherne sigh infinner/ medh mindre Borgmestare och Rådh för skälige orsaker skull/ hade i medler tijdh samma böther vphäfwit eller lindrat.

8.

Yngste Mästaren/ som kallas Yngbroder/ skall gå ämbetes ärender/ och thet Åldermannen honom å ämbetes wägnar befaller / förrätta; så frampt han icke kan förmå een annan aff ämbete at giöra thet för sigh; treskas han eller thet försummar vthan laga förfall/ böthe en Dal. Smt: til lådan / och tolff öre til the fattige / så frampt icke högre budh föllier / eller något synnerligit igenom hans wållande blifwer vthi ämbetet försummat; böte thå som Borgmästare och Rådh/ jempte ämbetet döma hans brott hafwa förtient; försummar han och at säya någon til aff Gille-Bröderne/ thå thet honom befalt warder/ böthe för hwar som förgåten blifwer sex öre Smt: Yngste Mästaren må intet reesa aff Staden / vthan han säger Åldermannen och Bijsittiaren til/ at the så länge må förordna en annan i hans ställe igen. Och när han förrättar ämbetes ärender

ware

ware thå alt thet honom i ordom och giärningom ondt tilfogas/ i twe böther.

1570
1575

Tredie Artickel.

Om Ämbetz-Lådan/ theß Nycklar/ Böcker och Räkenskaper.

I.

Vthi Gillet och Embetz huset hafwer hwart och ett ämbete och handtwerck sin låda/ thervthi the sina penningar sampt Sigill/ Skrå och Privilegier/ som ämbetet egenteligen tilhöra/ förwara skole; hwilken låda/ then som vthi Gilletz huset boor/ skal wara förplicktat wål göma och förwara/ och vthfå Åldermannen och Bijsittiarne enär the begiära/ och sammankomsten skier; och skole ther til wara tree Nycklar/ then ena hoos Åldermannen/ och the andra twå hoos the twå åldste Bijsittiarne/ aff hwilke ingen må medh sin Nyckel bårto blifwa/ enär lådan skal öpnas/ widh böther ½ Dal. Smt: i lådan/ och fyra öre til the fattige.

2.

Alla böther och saakören som härröra af handtwärcken och ämbetet/ blifwe widh theras låda/ dock

1574
1576

så/ at aff hwad som böthes effter Skråen / skal pro quota en fierdepart så mycket gifwas til the fattige i the stycken som the fattigas böther icke äre särdeles vthtryckte; Men såsom the brott och förseende/ som skie emoot lagh och laga ordningar/ vthom ämbetet/sampt/ther saaken och brotten hånd är/ effter lagh dömas och straffas skole; altså skal then brotzlige/ther saaken härrörer aff ämbetet/ åfwen så mycket i ämbetzlådan gifwa/ som han vthi Rätten är saakfält til/och ther bötha måste.

3.

The medel och penningar som i lådan inkomma/ måge ey onytteligen/ på ett eller annat sätt förtåras/ vthan med Borgmästare och Rådz weetskap och minne/til ämbetz gagn och nytta anläggias.

4.

Åldermannen och Bijsittiarne böra åhrligen widh Walbormeße tijdh giöra redo och Räkenskap för lådan och theß inkomster / vthi the aff Borgmästare och Rådh förordnades och heela ämbetetz närwahru / och sådan räkenskap låta vthi ämbetet förteckna / och aff wederwarande Rådz Bijsittiare bewitna/ wijder both / ther thetta warder mothwilleligen försummat/ Åldermannen til lådan tree Dal.

S:mt

1570
1577

S^mt: och en Dal. S^mt: til the fattige/ men en Bisittiare halffparten mindre.

Fierde Artickel.

Huru een må komma i ämbetet / och först om Läropoikar.

1.

Alle Läropoikar skole antagas in för ämbetet vthi Gillet/och ther the icke fremmande äre och långt bårto födde/ thå hafwe sitt bördz eller wittnesbreff som ginast lägges i lådan/ och stånde alle Måstare fritt at taga Läredrängiar an/ vthan lyfftesmån; Och i fall någon poike funnes/ som giärna wille lära ett handtwärck/ och antingen inge lyfftesmån kunde skaffa/eller/ther han förmåtte/ icke kunde sigh så högt förskrifwa som ämbetet och Måstaren fordrade; thå wari Borgmåstare och Rådh i sådant fall förplicktat at skäligen jämka them emillan/ på thet/ at ingen igenom sådane otijdige beswär bliffwer förhindrat at lära ett ährligit handtwärck.

2.

Finnes någon lähropoike wara obeqwem til thet handtwärcket/ han antager/ sådant bör Må-

1571
1578

staren tilkienna gifwa/ för än han låter honom inskrifwas/innan 2 Månaders tijdh; beholler honom någon länger / hafwa thå ingen mackt samma poike at wråkia/ vthan låtan i ämbetet ifrån then dagh inskrifwas.

3.

Ingen poike skal vthi något Hantwärck lära öfwer fem åhr/och ingen vnder tree/effter som ämbetet är til/ med mindre han tiiförende något hafwer lårt/ thå afkorte thet i tijden/effter åldermannens och bijsittiarnes gottfinnnande.

4.

Dör någon Måstare för än poiken eller låhrodrengiens läroåhr vthe äro/ thå blifwer han sijne åhr quar hoos ånkian/ i fall hon hafwer någon godh och förfahren Måsterswän then Wärckstaden förestår/ som honom lära kan och vnderwijsa; i widrigt fall/ gånge til een annan/ som honom vthlärer/ dock med hennes minne/ sampt åldermannens och besittiarnes Samptyckie.

5.

När någon läropoike vthlårt hafwer/ och wil aff läran löös warda/ begiäre sådant wijdh Qwartals sammankompsten / och gifwe i vthskrifningz pen-

penningar twå eller 3 Dal. S:mt. effter som ämbetet är til/ jemwäl i Gesellådan / ther han aff medel år/ 6. Marck S:mt. och för Lährobreswet i Skriswarelöön en Dal. S:mt. förothan Pergament och annan nödigh omkostnadh (dock förplichtas icke til något skänkiande aff maat/ öhl eller wijn) och en hälff Dal. S:mt. til the Fattige; är poiken ey wijdh medel och penningar/betale thå Läremästaren/ och poiken thet sedan affthene såsom lährodreng/ och wari förplickat/ther Mästaren sådant åstundar och begiärar/ at bliswa hoos honom ett åhr för Löönedräng / så frampt icke något särdeles förhinder emillan kommer/hwilket Borgmästare och Rådh tillijka med ålldermanen oc bijsittiarne pröfwe; wandre thå drengen eller Gesällen sedan om han wil sigh i sitt ämbete wijdare försökia / eller bliswe quar i then Staden han lärdt hafwer.

Fämpte Artickel.

Om Löönedrängar / Gesäller och Mästerswenner.

I.

Sedan een läropoike är / som förebem:t vthskriswen/ och hafwer fått sitt Lärobreff/ och för Gesäll

1580

säll sigh hoos någon Mästare angifwer/ thå äger Mästaren giöra wist afftahl medh honom/huru lång tijdh han skal wara på hans Wärckstadh och arbeta/ innom hwilken Gesällen icke må skillias ifrån Mästaren/ ey eller Mästaren wräkia Gesällen/ widh Boot så mycket som i Löön för samma tijdh uthfäst är/ men när Gesällen hafwer sin tijdh hoos Mästaren uthållit/ ware icke förplicktat/ som här til uthi somblige ämbeten skiedt är/ emoot sin willa at wandra aff Staden/ uthan sökie sigh arbete hoos hwilken Mästare han behagar.

2.

Alle fremmande Gesäller/ som på egen bekostnad wandrande ankomma/ skola sigh angifwa hoos Ållermannen/ och låta sigh effter ordningen om arbete befråga/ bekomma the eller någon aff them intet arbete/ gifwes them eller honom een billig tärepenning/effter Ållermans och Bijsittiarenes godfinnande; men kommer någon Gesäll på Mästarens bekostnadh införskrifwen/ then blifwer hoos then Mästaren som honom fordrat hafwer/ til thet ringaste arbete i hans Wärckstadh ett halfft åhr/ widh Boot een halff åhrs löön/och omkostnaden igen/som Mästaren på hans ankompst giorde/ och gånge sedan til hwad Mästare han wil i samma stadh/ så frampt ey annor-

annorlunda emillan Måstaren och Gesellen affhandlat och slutet är/ thå thet wijdh affhandlingen förbliffwa skal/ medh mindre Borgmåstare och Rådh aff wicktige skiäl funne rådeligit thet at vphäffwa.

3.

Een Gesåll åger at haffwa sin Kista och Wäthsäck hoos sin Måstare/ och ey på annat Rum.

4.

Ingen sammankompst aff Gesåller bör skiee medh mindre twenne Måstare aff samma ämbete tilstädes äre; skier thet annars ware ogildt/ och böte Gesållerne til ämbetz lådan 6. Dal. Smt: men til the fattige 2. Dal. Smt:

Siette Articckel.

Huru en må bliffwa Måstare.

I.

Ingen må Måstare bliffwa/ vthan han haffwer reedeligen och wäl lärdt sitt Handtwärck/ och niuter wittnesbörd om sitt ärlige förhållande/ och til thet ringaste arbetat för een Gesåll vthi 3 åhr/medh mindre andre wicktige skiäl ther til wore och Borgmå-

 stare

1582

stare och Rådh tillijka medh ämbetet finna honom dugeligh/ och i sitt handtwerck swarsgodh.

2.

Ingen ware förplicktat at stå wijdh thet wanlige åhrs arbete sedan han sigh hafwer angifwit och åskat ämbetet/ medh mindre än Borgmästare och Rådh medh ämbetet merckeligen pröfwar thet wara nödigt/antingen för hans Ungdom eller ringa förfarenheet eller andre omständigheeter skull; enkannerligen skal then icke medh sådant åhrs arbete beswäras/ som hafwer föreståt någon Wärckstadh vthi samme handtwärck i Mästarens ställe/ och sålunda giordt i sitt handtwärck gode proff.

3.

Wil någon Mästerswänn warda Mästare/ ware then bäst fallen ther til/ som tilförende hafwer warit Wärckgesäll och föreståt någon Wärckstadh/ (doch så at ingen annan vtheslutes som är förfaren/ och sitt handtwärck wäl lärt hafwer) åske ämbetet/ och gifwe til Lådan 1. 2. eller 3 Dal. S^mt: som ämbetet är til/ och halff Dal. til the fattige.

4.

Then som wil blifwa Mästare och Broder i ämbetet

ämbetet/ han skal wara förplicktat at göra thet Mästerstycke vthan någon annars tillhielp/ som i samma handtwärck öffligit är/ eller kan finnas wijdh tijdernas Lopp tienligit och brukeligit/ aff then *modell* som Åldermannen och Bijsittiarne medh Borgmästare och Rådz bewilliande honom förelåggia/ och thet vthi en Mästares Wärckstadh och aff ämbetet förordnade Skådemästares närwahru förfärdiga/ doch vthan then tilkommande Mästarens omkostnadh och beswär medh Kåsthåll/ eller skänkiande aff öhl eller wijn. Thetta Mästerstycket skal vthi een aff Borgmästare och Rådz sampt Åldermannens/ Bijsittiarnes och ämbetsens närwahru widh förelagdan tijdh vpwijsas/ och ther thet swarsgodt är gillas/ i widrigt fall inga böter therföre tagas/ vthan arbete wijdare för Gesäll/ och giöre sedan Mästerstycke aff nyo/ doch så at intet onödigt och fåfängt ratande ther wijdh rum gijfwes/ hwaröfwer Borgmästare och Rådh döma och vpseende hafwa skole.

5.

När Mästerstycket är som ofwanbem^t färdigt giordt/ tå åskas åter ämbetet/ och gifwe Sex Marck S^mt: i lådan och twå Marck til the fattige. Men sedan Mästerstycket är vpwijst och gillat wordet/ skal han gifwa tiyo Dal. S^mt: i lådan/ och fem til Mästa-

1584

re-förtäring och Giestebudh och intet mehr/ wider both til the fattige twå gånger så mycket som giffwes öfwer föresatte Summa.

6.

Sedan han är Mästare worden/ skal Ållder-mannen tillhålla och sielff föllia honom på Rådstugun/ hwarest han skal winna Burskap och swäria Konungen och Staden; försummar thet Ållder-mannen/ böthe twå Dal. Smt: i lådan/ och en Dal. til the fattige; men yngsta Mästaren sielff blifwe straffat effter lagh/ så frampt han sitt handtwärck och någon borgeligh handtering drifwer för än han winner Burskap/ medh mindre Borgmästare och Rådh gifwa honom ther med tijdh och vpskoff aff särdeles orsak.

7.

Mästare Söner och the som taga til äcktaMästare-ånkior och döttrar winna äfwen så ämbetet som andre/allnast vthi omkostnadh skones med halffparten mindre.

8.

Wore någon Gesäll eller dräng/ som hafwer lärdt hoos en ährlig Mästare/ther intet ämbete eller Gille/eller ämbetes sammankomst är/ then skal icke

förskiu-

1585

förskiutas vthan godh erkiennas så frampt han ellieſt sitt ämbete wäl lärdt hafwer/ och sedermehra sigh ährligen förhållit/ hwar öfwer Borgmästare och Rådh skal hafwa mackt iempte Älldermannen och Bijsittiarne ransaka och erkienna.

9.

Kommer någon Gesäll eller ämbetes mann som är eller hafwer warit vthi någon Herres eller Adelsmans tienst/ och wil blifwa Mästare och ämbetesbroder/ honom skal thet intet förwägras/ så frampt han hafwer sitt paß och wittnesbörd om sitt ährliga förhållande/ när han wil och kan göra sitt Mästerstycke medh mehra som ther til hörer.

10.

Ankommer någon Mästare ifrån fremmande Land eller någon Stadh inrijkes/ och söker at blifwa ämbetzbroder/ then samma skal hafwa bewijs ifrån Staden thersammastädes/ så och ifrån ämbetet han kommen är at han een redelig Mästare är/ och sitt ämbete wäl förstå och förrätta kan; giswe i Lådan 5 Dal. S^mt: och til the fattige en Dal. och ware för Mästare kosten och ther wijdh öffrige ämbetes beswär frij.

1586

Hiunde Articekel.
Ordning Mästarne emellan.

1.

Såsom lagh lijkmätigt är at ingen gör then andre förkiöp/ så mycket mehra äga ämbetes Bröderne vnder sigh icke tilfoga hwar andra något förkiöp / enkannerligen vthi the wahrur och Materier som til theras handtwärck lända/ biudandes meer therföre än som een annan aff hans ämbetes Bröder aff kiöparen thet förtingat hade / dyrckandes så then råå Materien i handtwärckarnes händer ; doch här emoot ware ingen förplicktat/ när han sitt giorde arbete föryttra wil / at rätta sigh effter eens annars kiöp som sitt arbete stegra söker / vthan hwar sällie sitt för lindraste och bäste prijs han kan och gitter ; handler något ämbete här emoot medh olofflig sammansätning / liggie til Borgmästare och Rådz alfwarsamme näpst.

2.

Ingen Mästare eller Mästerswänn laste sin ämbetes broders arbete vthan orsaak/ wijd both förste gången Sex Marck S^mt: och twå Mark til the fattige/ och andre gången dubbelt ; men finnes arbetet straffwärdigt böthe han så mycket som arbetet för-

förfärdigade/ thet Alldermannen och Biſſittiarne 1581
ſkäda ſkole/ och ther öfwer dömma.

3.

Jngen ämbetzman må ſigh inträngia vthi ſin bro-
ders/förmedelſt ricktig handel/eller aftal antagne och
betingade arbete/ wijdh both tree Dal. Smt: i lådan/
och een Dal. til the fattige/ och vpfylle ſin ämbetes
broder all bewijßligh ſkada / medh mindre han förſt
tilſäger ämbetet och then andre träder oſkadder ther
ifrån. Doch ſå om handtwärckaren/ ſom förſt ar-
betet betingat hafwer/ finnes haſwa ſin Man oſkä-
ligen vppehållet eller i hwarie añor mått förfördee-
lat/ eller för högt ſitt arbete vpſatt / må vppå thet
fallet een annan effter Borgmäſtare och Rådz och
ämbetetz gottfinnande/ träda ther til ſaaklöſt.

4.

Alle handtwärckare hwilkas arbete ſå beſkaffat
är/at thet ſtämplas kan/effter för thetta giorde Ord-
ning/ eller then här effter giöras kan/ måge icke för-
ſumma ſitt arbete medh ſin ſtämpell eller bomärc-
kie beteckna/wijdh förluſt aff thet ſom ſåledes oſtäm-
plat warder til the fattige/ och tree Dal. Smt: i
lådan.

Otton-

1588

Ottonde Artickel.

Ordning emellan Mästarne och Gesällerne.

I.

Een Gesäll är plicktigh at swara Mästaren för thet arbete han vnder händer hafwer / befinnes klärd / något förbytt / eller aff hans handtwärckan och försummelse förderfwat / vpfylle skadan / och ware änthå effter saksens beskaffenheet Rådbijsittiarens och ämbetetz straff vnderkastat / effter som Mästaren sielff bör swara then som arbetet hafwa skal.

2.

Gesäller och Mästerswänner skole sigh hoos sine Mästare wäl och redeligen förhålla i theras Wärckstadh och arbete icke försumma / hwarken genom frij Måndagh / spatzeregång / eller annan fåfängia / giör thet någon och försummar ther igenom een dagh / arbete twå för een och så framgeent / och böte en halff dags löhn til the fattige för hwar dagh / och wari Mästaren förplicktat thetta så offta thet händer / at gifwa Åldermannen och Bijsittiarne tilkienna / wijdh böter fyra öre Smt: men i fall Gesällen igenom sin försummelse och spatzeregång föror-

sakar

sakar Måstaren någon märckeligh bewisligh ska-
da/ bör han förvthan bemelte böther them vpfylla. 1589

3.

Ingen Gesåll tage något arbete an sin Må-
stare owitterligen at arbeta för sig sielff til sin winst/
widh both 6. Marck Smt: i lådan/ och ½ Dal. til the
fattige/ och gifwe sedan Måstaren hwad han för-
tient hafwer; men när hans frijtimar äre må
han thet giöra/ doch medh Måstarens wetskap.
Ingen ämbetzmåstare gifwe sin Gesåll mehr vthi
wekolöön än som aff ämbetet medh Borgmåstare
och Rådz wetskap slutit är/ wijdh both 3. Dal. Smt.
i lådan/och een Dal. til the fattige/och Gesållen som
mehra tager halfwe both mindre. Doch må icke
wara betaget at een Måstare/ wälförståendes i the
ämbeten som thet här til warit öffligit/ må och styc-
ketals betinga medh sin Gesåll/ som the bäst kunna
åsämias.

4.

Alle Måstare äga i rättan och förelagdan tijdh
sine Gesåller theräs skälige och förtingade löön be-
tala/wijdh both een Dal Smt. i lådan när ther öfwer
klagat warder/ och otta öre til the fattige; Ther emot
skal och ingen Gesåll försuma sin Måstares arbete/
giör han thet vthan laga förfall/ och ther vppå kla-
gat warder/ böthe som ofwanbemelt är.

1590

5.

Een Mästare äge i sitt Huus så emoot Gesäller som poikar och öffrige huusgesinn Hußbonde rättigheet/ doch Stadzens och ämbetetz rätt oförkränckt.

6.

Ingen Gesäll förwägre sigh at förrätta thet hans Mästare honom befaller/ så wijda hans handtwärck angår/ mindre sättia sigh emoot sin Mästare medh ohöfflige ord/ wijdh both en Dal. S^mt. i lådan/ och ½ Dal. til the fattige/ förvthan laga böther/ effter som saken kan wara til.

7.

Then Mästerswänn som hafwer käst hoos sin Mästare/ och icke wil sig med thet som Hwset förmår/ när thet är skäligt och förswarligit/ åthnöija låta/ wari åldermannens och bijsittiarnes wilkohrlige straff vnderkastadt.

8.

Ingen Gesäll driste sigh at liggia vhr sin Mästares huus/ vthan Mästarens loff och minne/ mindre locka drängar och poikar medh sigh vthi Krogar och oläffliga samquämmen; then thet giör/ böthe förste gången een Dal. S^mt. til the fattige/ andre och tridie gången dubbelt/ kommer han offtare igen/ ware

thet

thet straff vnderkastadt som Borgmästare och Rådh pröfwa skäligt.

9.

Warder någon Gesäll eller lärodreng medh otroheet och tiuffnad beträdd/ som icke för grooff och stoor är/ then samme må förste gången medh Borgmästare och Rådz minne effter Ældermannes och bisittiarnes doom straffas; ther han offtare igenkommer eller saken förste gången är aff then stoorleek och wärde/ wijses til Rätten ther at plichta som lagh förmår.

10.

Wil någon Gesäll wandra/ skal han taga paß aff ämbetet och gifwa til lådan ½ Dal. Smt: och så mycket til Skrijfwaren i Skrijfwarelöön/ och betale papperet.

11.

Låter sigh någon Gesäll tubba nyckter eller drucken/ sökiandes förmedelst mootwilligheet affskied/ så at Mästaren ther aff tager skada vthi sitt handtwärck/ vpfylle honom skadan och böthe til lådan 3. Dal Smt: och een halff til the fattige.

12.

Ingen tubbe eller giöre affspennig annars mans Gesäll eller lährodreng widh both tree Dal.

1592

S^mt: i lådan och en Dal. til the fattige/ och gånge drengen til sin förrige Måstare och Hußbonde igen/ så länge han får redeligit och billigt Affskied; ey heller må någon annan vthom ämbetet/ ware sigh ehoo thet wara will/ tubba eller til sigh taga ifrån handtwärcket någon lähropoike eller lährodreng/ vthan Måstaren hafwe mackt medh Borgmästare och Rådz tilstånd at taga then igen/ och then som een sådan dräng vthur ämbetet tubbat hafwer/ ware plicktigh all skada och omkostnadh återgälda

13.

Ingen tage någon dreng eller Gesäll an/ som medh sin förra Hußbondes och Måstares ominne är vhr tiensten gången/ widh both 2. Dal. S^mt: i lådan/ och 3 Marck til the fattige/ och then förre Måstaren tage drengen igen/ medh mindre än Måstaren honom oskäligen sitt affskiedh förwägrar; hwar öfwer ålldermannen och bisittiarne måge ransaka och döma.

Nijonde Artickel.

Ordning för Måstare och theras Läropoikar.

I.

En Måstare wart icke förbudet at antaga och lära

lära så många poikar som han effter Borgmästare och Rådz omprofwande hinner vnderwijsa och förestå/ doch så at han ther jempte brukar i sin Wärckstadh och widh sitt antagne arbete/ Gesäller/ at arbetet icke må blifwa aff poikar förderfwat eller förslätt och illa giordt. Och skal en Mästare widh sådana lähropoikars antagande aldrahälst och fram för andre sigh betiena aff infödde/ men ther någon funnes sådane förskiuta och til sitt handtwärckz lärande icke tilstädia wilia/ then skal aff Borgmästare och Rådh alfwarligen androm til warnagel straffat warda/ såsom thet och skal stå til Borgmästare och Rådz ransakan at tilsee om en Mästare och hafwer så månge poikar i tienst och lära/som han bör och behooff giörs.

2.

Een läropoike ware fuller förplichtat til at löpa Mästarens ärender och hans huussyßlor bestella/ doch at thet skeer medh mått/ och han måst brukas til thet hans lära och handtwärck egentligen angår.

3.

Ingen Mästare/ mindre hans Gesäller må vthi Dryckenskap eller elliest aff blotta ondsko illa slå och oskäligen hanthera någon lähropoike/ wijdh both i lådan förste gången tree Dal. S^mt: och til the

1594

fattige en Dal. andre gången dubbelt/ kommer han offtare igen/ ware thet straff vnderkastat som Borgmåstare och Rådh medh åmbetet finna godt at påläggia.

4.

Ingen drijfwe sin låropoike ifrån sigh vthan orsaak/för ån hans låhreåhr vthe åre/ then thet giör böthe til the fattige sex MarckSmt: och ware ånthå förplicktat at vthlåra poiken; meenar han hafwa skåligh orsaak at wråkia poiken / skåde sådant Ålldermannen och Bijsittiarne.

Tijonde ARTICKEL.

Ordning för heela Åmbetet.

I.

Kommer något klagomåhl för Ålldermannen och Bijsittiarne / åga the granneligen öfwerwåga om saken år aff then wicktigheet/ at åmbetet bör strax sammankallas/ eller och then kan til nåste Quartal vpskiutas; år saken aff then beskaffenheet som fordrar heele åmbetetz sammankompst/ gifwe then som åmbetet åskar i lådan tiugu fyra öre Smt: och the fattige otta öre/ och thå låta åmbetet sammankom̄a/ at saaken medh fogh föredragas må och effter thesse Articklar affdömas/ men kan saaken beroo til quar-

tal

tal sammankompsten/ gifwe tå kåranden i lådan otta öre S^mt: och the fattige twå öre.

2.

Then som heele åmbetet mißfyrmar och sijdwördar medh föracktelige ord och åthåfwor/ böthe 3 Dal. S^mt: i lådan/ och een Dal. til the fattige.

3.

Ingen åmbetzbroder driste sigh at fördölia eller vpbryta något breff som åmbetet tilskrifwit år/ vthan lefwerere thet til Ålldermannen och Bijsittiarne/ wijdh both 2 Dal. S^mt: i lådan/ och 24 öre til the fattige; ey heller skrifwe något som åmbetet angår til något åmbete vthom eller innomlandz/ålldermannen och bijsittiarne hemligen och owitterligen/ eller fördölie thet som honom kan wara tilskrifwit/ wijdh samma both.

4.

Then som vprepar en saak som i åmbetet år förlijkt/ böte för sin oroligheet 3 Dal. i lådan/ och en Dal. til the fattige.

5.

Then som kungiör hwad som i åmbetet rådslagzwijs/ vthi een aff Rådmännernas närwahru innom lychta dörar warder afftaalt och slutit/ eller

vppen-

1596

vppenbahrar för någon therä aff parterne som twista hwem honom war emoot heller medh/ och sådant kan honom fulleligen öfwertygas/ böthe förste gången 3 Dal. Smt: i lådan/ och en Dal. til the fattige/ andre gången dubbelt/ och så framgeent in til thes han sigh bättrar/ och sitt pluderij affstår.

6.

Hwar någon skåller och talar oquådens ord til och om sin åmbetes broder eller thes hustru wijd sammankompsten vthi åmbetet/ böte 2. Dal. Smt: i lådan/ och 2 Marck til the fattige för hwart skielsord/ Stadzens rått förbehållen.

7.

Then som sin Broder wijdh sammankompsten och i Gillet öfwerfaller medh hugg och slagh/ böthe så mycket i lådan som lagh förmår i slijke fall/ Stadsens rått oförsummat.

8.

Ingen må för än Ålldermannen och Bijsittiarne gifwer orläff/ tråda vthur Gillet och sammankompsten vthan laga förfall / wijdh both en halff Dal. Smt: i lådan och en halff Marck til the fattige.

När

1597

När en aff Måstarne eller Gesällerne hafwa något at giöra sins emellan för een öpen låda/ til at klaga på hwar annan/ thå må ingen annan Måstare eller Gesäll sig okallader i theras tahl och thet honom intet wijdkommer inlåta/ widh böther en Dal. Smt: i lådan/ och en Marck til the fattige.

10.

Hwilken när ämbetet tilhopa är och lådan öpen står fördristar sigh at göra oliudh/ slå medh iffwers modh i bordet/ och biuda någon trotz; han skal/ ehoo then och är aff ämbetet/ böta fyra Marck Smt: i lådan/ och een Marck til the fattige. Men Ålldermannen står thet fritt vthi ämbetes saker at biuda och befalla.

11.

Ingen må komma bewäpnadh til Gillet/ widh straff tre Marck Smt: Andre små oliudh straffas effter Rådzbijsittiarnes och ämbetetz gottfinnande.

12.

När ämbetet hafwer warit tilhopa och sakerne them emillan äre förordnade/ och någon/ som böther hafwer vthgifwit/ kommandes på gatun brukar onyttigh munn/ säger sigh wara orätt wederfarit/

1598

rit / eller och begynner sådant wijta och förekasta sin medbroder / som och tå på ämbetet tilstådes warit hafwer / böte i lådan twå Dal. Smt: och twå Marck til the fattige. Ty hade honom något förnär skiedt / borde honom vthi hwset in för Ållder mannen och Bisittiarne thet tilkienna gifwa / och icke löpa på offentlige gaturne och skämma ämbetet. Then och aff ämbetzbröderne sådant hörer och icke gifwer tilkenna / böthe halffparten mindre.

13.

Måstare-ånckia må vphålla handtwärcket och wärckstaden så länge hon sitter ånckia och sigh åhrligen förhåller / vthan något ämbetetz beswär / och Ållder mannen ware förplicktat at skaffa henne folck / effter som lägenheeten och tilfållet medgifwer.

14.

Wil någon Måstare och ämbetzbroder gifwa sigh i tienst hoos någon Herre / then samma hafwer intet förbrutit sin broderskap och ämbetes rättigheet / så frampt han änthå blifwer vnder borgeligh tunga och gifwer sine quartal til lådan.

15.

Wil någon sedan han Måstare wardt och hafwer bodt i Staden / draga til någon anman orth i Rij-

Riket sin näring med ämbetet at winna/må honõ thet efterlåtas; komer han och sedan til samma Stad han förr broder war/thå må han ey å nyo ämbetet winna/ vtan giswe allenast 5. Dl. Smt: i lådan/och ware för all annor ämbetes beswär frij. Doch ther han aldrig tilförende hade förrättat yngste Måstares ämbete/ giöre thet sedan til thes een annan honom afflöser.

16.

Warder någon Måstare som ämbetetz rättigheet i wålmackten giordt hafwer vthfattig eller siuker/ och thet icke kommer aff hans egit wållande/ dryckenskap/ slöserij och annat slijkt; then skal vthur ämbetzlådan medh Borgmåstare och Rådz minne hielp bekomma/ så mycket ämbetet pröfwer nödigt och lådan kan umbåra. Döör han eller hans hustru/ kan ämbetet låta honom begrafwa medh ringaste omkostnadh/ men kommer han sigh före och til bättre willkohr och medel igen/ thå gälde åther hwad han aff ämbete nutit hafwer/ doch vthan all afftgäld och Interesse.

17.

Warder någon dömd för groof miszgerning från heder och åhra/ hafwe och förlorat ämbetes rättigheet/ medh mindre han niuter Konungens särdeles Nåde. Men för saker som ellies böther giswes före/

1600

må then brotzlige effter fullgiord boot eller affsinnande medh then som wederbör/ äther lijdas ibland folck och samquäm och icke stötas vthur ämbetet.

18.

Mißbrukar någon Gudz nampn medh swärtande och eeder/ antingen aff oseedh eller och aff ondsko och illwillia/ plickte effter thet som Stadgan om eeder förmår.

19.

Jngen arbete något i sin Wärckstad om Söndagen/ mycket mindre dubble / dricke eller swärie wid both som Stadgan om Sabbatzbrått innehåller.

20.

Ther någon tilsäyes och vthan märckelig hinder och förfall sigh affsöndrar/ thå hans ämbetzbroder/ thes hustru eller barn warda begrafne/ och icke effter som skäligt och billigt är theras jordefärd medh sin närwarelse hedrar / böthe Mästaren 2 Marck i lådan/ och en Marck til the fattige/ hustrun otta öre S^mt: i lådan och tree öre til the fattige.

21.

Jngen Bönhås må lijdas eller bruka något handtwärck / vthan han skäligen affinner sigh medh ämbe-

ämbetet och winner Burskap/ i widrigt fall må ämbetet medh Borgmästares och Rådz tilhielp låta honom fast taga/ och hans arbete medh wärcktygh falle til ämbetet; doch här vnder icke förståendes Adelens åhrstienare och handtwärckzmänn/ hwilke allenast måge arbeta för sine Herrar och theras betiente och vnderhafwande/ men för ingen annan. 1601

22.

Intet ämbete hafwe mackt at jaga bönhåsor vthan Borgmästare och Rådz bewilning och weetskap/ och vthi theras vthskickades närwaru.

23.

Ingen kladde vthi eens annars handtwärck/ eller annat bruke än thet honom widh sitt ämbete är eller warder tillåtit/ effter then skilldnat som redan i ämbeten giordt är eller framdeles giöras kan/ widh both 3 Dal. S^mt. och arbetet förgiordt til the fattige.

24.

Ingen aff Mästarne må vndraga sigh at arbeta för Kongl. May:^tt och Chronan/ när the aff Borgmästare och Rådh effter vndfängne befalning tilsagde blifwa/ widh böther 2 Dal. S^mt: i lådan/ och til the fattige 3 Marck för hwar gång the treskas/ Chronones och Stadzens Rätt oförkränckt.

In-

1602

25.

Ingen ämbetzman eller handtwärckare må taga mehra för sitt arbete än som Taxan medgifwer/ vthi the handtwärcken och Species som Taxan äro vnderkastade/ men i the öfrige/ ey högre än thet kan skäligen wärdt wara/ effter Borgmästare och Rådz/ Alldermannes och Bijsittiarnes mätzord och gottfinnande; hwilken mehra tager än nu sagt är/ gifwe igen thet han oskäligen och alt för mycket vpbahr/ och böthe ther ofwan vppå tredubbelt så mycket til treskifftes/ Staden/ Ämbetet och Målsägaden.

26.

Ingen må mehra arbete til sigh taga än som han kan til föresägdan tijdh och dagh förfärdiga/ widh both för hwar dagh som ther öfwer går then tijonde penning aff thes wärde som förtingat är/ och borde wara färdigt; ther emoot ware hwar och een förplicktat at betala til föresägdan tijdh effter som afftaalt är/ så frampt han icke niuter medh betalningen vpskoff; i widrigt fall/ther handtwärckaren nödgas genom Rättegång eller annan tijdhspillo och försummelse sitt sökia; thå ware then andre förplicktat at betala medh Interesse och all bewijßligh skadestånd.

In-

27.

Ingen handtwärckare eller ämbetes Mästare fördrist sigh at sällia gammalt för nytt/eller för annat än thet är/ wid both i lådan tree Dal. Smt. och en Dal. til the fattige/ opfyllandes honom skadan som kiöpt hafwer / Stadzens Rätt/ som saaken är/ til oförkränckt.

28.

Förfalskar någon handtwärckzmann eller Mästare något arbete/ ware förlustigh aff arfwode/ och böte 4. Dal. Smt: til lådan/ och opfylle honom som arbetet othfick skadan ; men thet förfallskade hemfalle til the fattige / så mycket som til Materien kan wara gott ; dock Stadzens Rätt/ effter lagh som saken är til/ förbehållen.

29.

Förbyter någon något arbete giftwandes sämbre til Materien än han emoot togh/ giftwe igen så gott som han emot tagit hafwer/ och opfylle all ther aff bewijsligh tagen skada/ sampt böte 3 Dal. Smt: i lådan/ och 2 til the fattige/ Stadzens Rätt oförsummat.

30.

Warder klagat at någon Mästare hafwer försnillat och affhändt thet han til arbete antogh/ och thet

1604 thet in för Borgmästare och Rådh/ Ålldermannen och Bijsittiarne fullkomligen honom warder öfwertygat/ vpfylle skadan och böte siw Dal. Smt: i lådan/ och 2 til the fattige/ Stadzens Rätt förbehållen.

31.

Förderfwar någon något arbete/ behålle sielff thet förderfwade/ och vpfylle honom allan skadan som arbetet vthfick/ och böthe effter godtyckio som Borgmästare och Rådh/ Ålldermannen och Bijsittiarne finna saaken til.

32.

Hwilken sigh vppå tager något arbete/ skrifftteligen eller mundtligen/ så och så godt at förfärdiga/ och thet sedan ey giör/ böthe twå Dal. Smt: i lådan/ och een Dal. til the fattige/ och fylle honom allan skada som arbeta låter.

33.

Wil någon låta arbeta eller och arbete betinga hemma i sitt huus/ thå må ingen ämbetzmann sigh förwägra at tijt komma eller skicka/ thet samma at förfärdiga eller antaga emoot skäligh betal-

betalning wijd straff som saaken är til och aff Borgmestare och Rådh medh Embetet pröfwat warder.

34.

Alle Handtwärckare måge arbeta för Kiöpmänn / och alle andre sijne förläggiare / som dheras arbete sedan sällia och föryttra kunne.

35.

Alle dhe böther som här nämbde warda/måste förstås om Silfwer Mynt.

Och är thetta then allgemeene Skråå och Ordning som Wij wele at alle handtwärcks Embeten i gemeen skole ställa sigh til hörsam efterrättelse / til wijdare förbättring / effter som Wij Oß aff Kongl. Wälde / förbehälle til at förandra / öka eller förminska / effter tijderne och tillfällen; Men på thet at hwad som här stadgat är må theß bättre nå sin tilbörlige wärckan / jämwäl Wij erhålla thet hälsosamme mähl som härigenom är wordet ansedt / så befalle Wij Borgmästare och Rådh i alle Städer alfwarligen/at the icke allenast hålla hand öfwer thenne Wår Ordning/icke tillåtandes at någon må bryta här emot uthan och the särskilte Skråår och Ordningar

1606

ningar för hwart och ett handtwärck i synnerheet å nyo öfwerse:/och härefter lämpa och inrätta/meddelandes them sedan wederbörande til rättelse och efterfölgd: hwilket til at vndwika all åthskildnat eller skiliaktigheet/som elliest aff mångas inrättande hända kunde/således skee och förrättas bör/at Borgmestare och Rådh här i Stockholm skole först hwar Skrå för sigh företaga/och göra ther öfwer til följe aff thenne allgemeene Ordningh / een wiß författning / jämwäl them til Wärt General Commercie Collegium (hwilkom Wij öfwer-vpsickten aff hela thetta Wärcket nådigst förtrodt hafwe) öfwergifwa / at ther widare öfwerläggias gillas och fullbordas / thå Borgmästare och Rådh them åther til sigh taga/ sampt thet handwärcks-Embete som wederbör / enteligen i händer ställa skole. Och när alle Skråår här åre på thetta sättet inrättade / thå skole the sanime widare til hwar Stadh i Rijket widh anfodran och som thet behöfwes til / meddelte blifwa/at en lijkheet aff Skrå må för hwart handtwärck erhållas. Effter som Wij therhooß biuda alle Wåre Befalningshafwande / vppå hwad ohrt thet hälst wara må/ at the på Embetes wägnar och när the kunne ållitas / komme Borgmestare och Rådh til hielp vthi alt thet som til fullbordan och wärckställande aff thetta företalde / och therigenom

til

1661

til Handtwärckens vpkomst och befodran lända kan. Här alle som wederbör hafwe sigh hörsambligen att efterrätta. Til ytterm ehra wisso hafwe Wij thetta medh Wårt Kongl. Secret / så och Wår högtährade älskelige k. Fru Modhers / sampt dhe andre Wåre och Wårt Rijkes respective Förmyndares och Regerings Underskrifft bekräfta låtit / Datum Stockholm den 1. Martij. Anno 1669.

HEDEWIG ELEONORA.

Locus Sigilli.

Per Brahe / Grefwe til Wisingeborg / S. R. Drotzet.

Lorentz von der Linde / i R. Marskens ställe.

Nicolaus Brahe i R. Ammiralens ställe.

Magnus Gabriel de la Gardie S. R. Cantzler.

Sewedh Bååt / S. R. Skattmästare.

1608

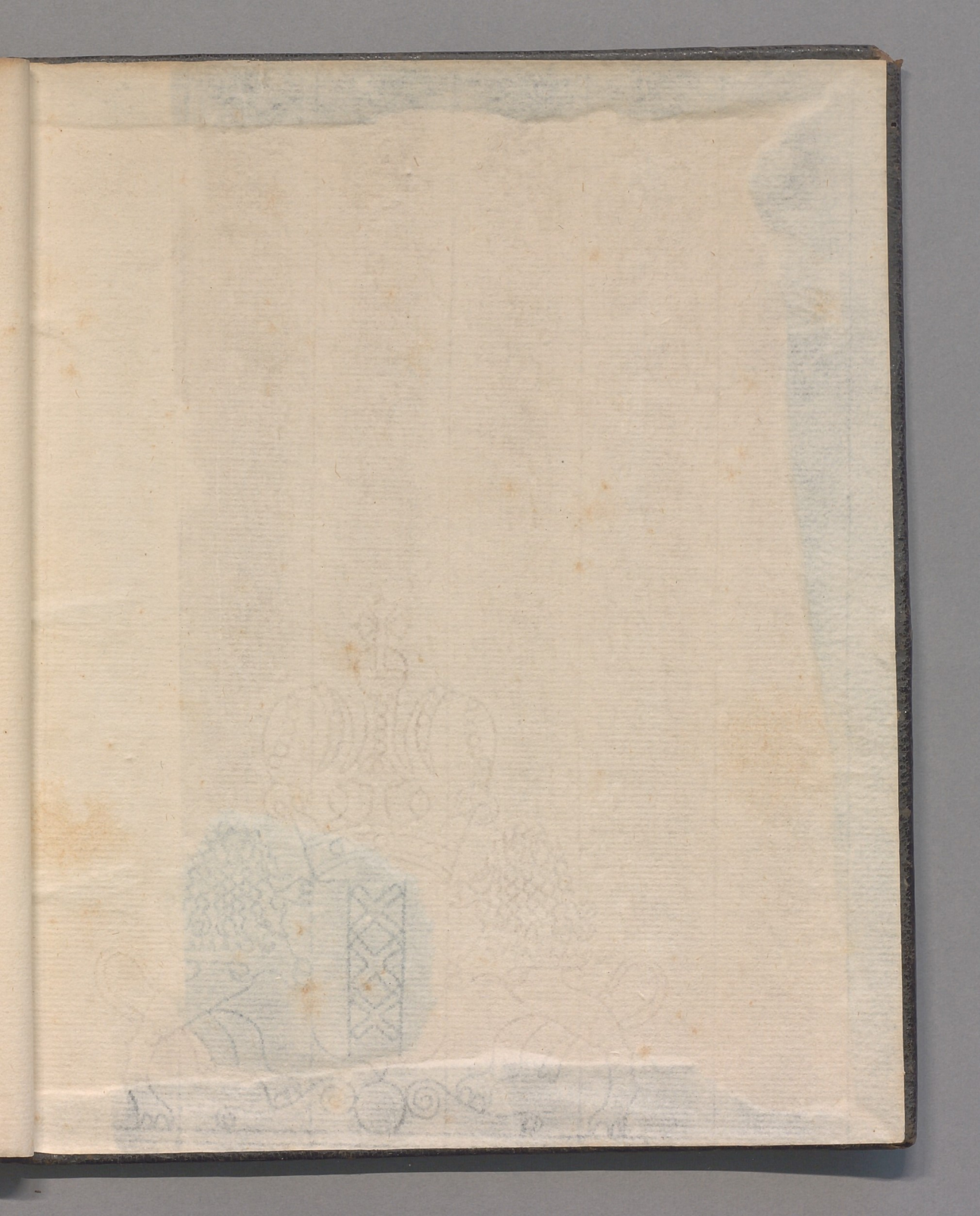

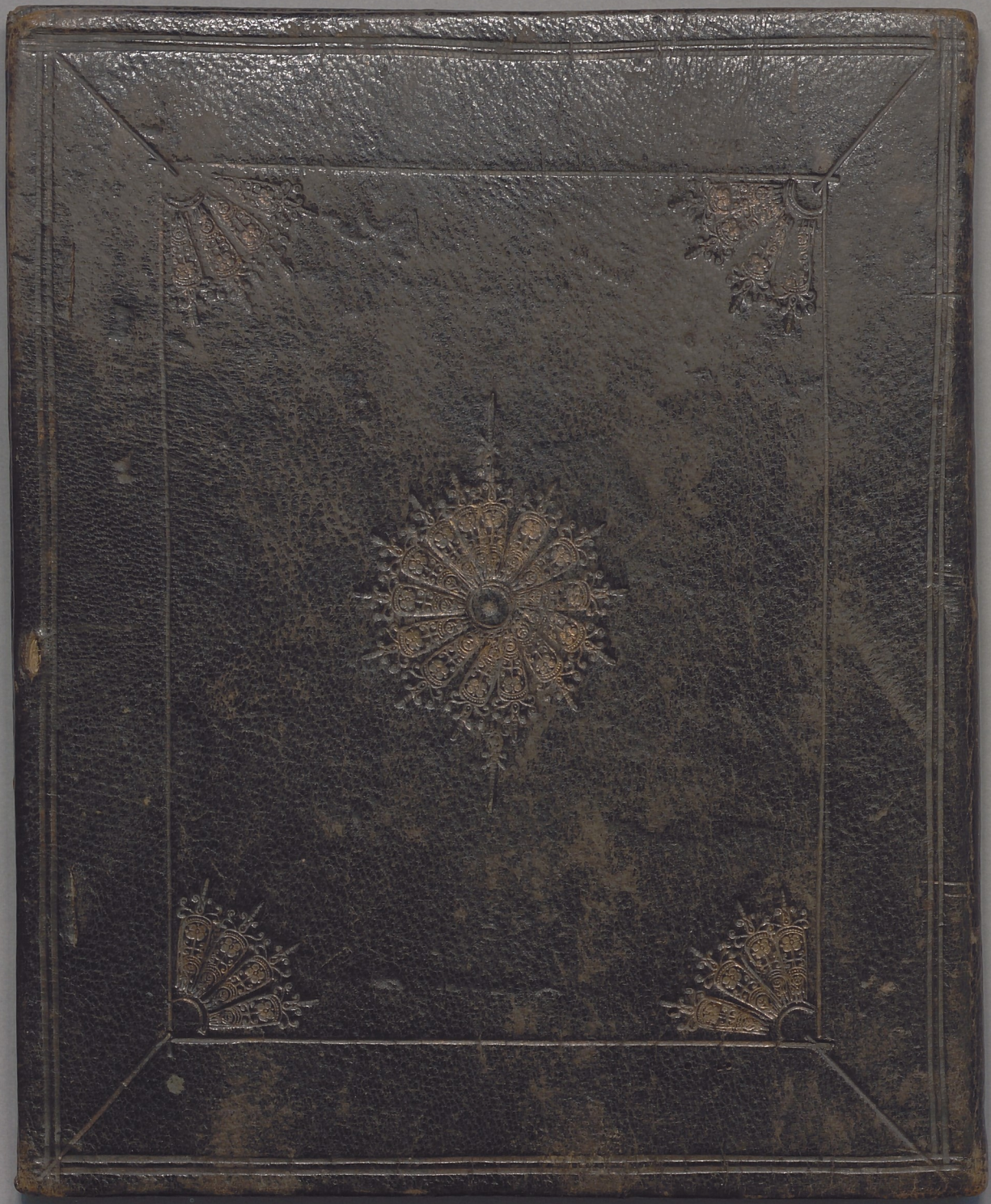

books2ebooks.eu

www.books2ebooks.eu

books2ebooks.eu

Kungliga Biblioteket

National Library of Sweden